Název judikátu:	**trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb.**
Soud:	**Nejvyšší soud**
Datum rozhodnutí:	**11/19/2013**
Spisová značka:	**4 Tz 52/2013**
ECLI:	**ECLI:CZ:NS:2013:4.TZ.52.2013.1**
Typ rozhodnutí:	**ROZSUDEK**
Heslo:	**Vražda**
Dotčené předpisy:	**§ 268 odst. 2 tr. ř.**
Kategorie rozhodnutí:	**D**

4 Tz 52/2013-51

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud projednal ve veřejném zasedání dne 19. listopadu 2013 v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Danuše Novotné a soudců JUDr. Františka Hrabce a JUDr. Jiřího Pácala stížnost pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti v neprospěch obviněného **S. T.**, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2012, sp. zn. 57 T 1/2006, a podle § 268 odst. 2 tr. řádu rozhodl t a k t o :

Pravomocným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2012, sp. zn. 57 T 1/2006, a v řízení, které mu předcházelo, **b y l p o r u š e n z á k o n** v ustanoveních § 231 odst. 1, 223 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. j) a § 2 odst. 5, 6 tr. řádu ve prospěch obviněného S. T.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze konal dne 9. 7. 2012 neveřejné zasedání, v němž rozhodl usnesením sp. zn. 57 T 1/2006, tak, že podle § 231 odst. 1 tr. řádu za použití § 223 odst. 1 a z důvodu uvedeného v ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu zastavil trestní stíhání obviněného S. T., které bylo vedeno pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2009 (dále jen tr. zákon). Skutkovou podstatu tohoto trestného činu měl obviněný podle obžaloby naplnit tím, že
v době před 8. 5. 1957 v P. obvinění M. a T. jako náčelník a zástupce náčelníka IV. Odboru I. Správy MV ČSR v rámci zosnování tzv. aktivních opatření proti postupujícímu sbližování S. r. N. a F. zadali již zemřelému K. výrobu nástražného výbušného systému, maskovanému jako krabice s doutníky, obsahujícímu 200 – 250 g acetonperoxidu, tento nástražný výbušný systém dne 9. 4. 1957 obviněný T. v P. v objektu S. M., jako mrtvou schránku „H.“ převzal a obviněný M. jej v době mezi 24. 4. – 30. 4. 1957 přepravil do F.,

kde následně obviněný T. od 2. 5. do 8. 5. 1957 a již zemřelí T. a K. kontrolovali další postup akce a zajistili tak, aby tento výbušný sytém byl odeslán v době nejdříve od 21.00 hod. dne 12. 5. 1957 do 10.30 hod. dne 13. 5. 1957 na adresu pana A. T., prefekta departementu B.-R., P. d. R., kterému byl doručen a posléze explodoval dne 17. 5. 1957 kolem 12.54 hod. v rukou jeho manželky paní H. T., jíž exploze způsobila odtržení levé ruky, zlomeniny pravé ruky, ztrátu hmoty těla na pravé straně a levém boku, roztržení sleziny, utržení levého prsu, zlomeniny žeber a pánve, přičemž poškozená na následky těchto zranění okamžitě zemřela.

Usnesení nabylo právní moci dne 3. 8. 2012.

Ministryně spravedlnosti podala podle § 266 odst. 1 tr. řádu proti tomuto usnesení stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného S. T. Podle jejího názoru byl napadeným rozhodnutím porušen zákon v ustanoveních § 231 odst. 1, § 223 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu ve prospěch obviněného.

Stěžovatelka poukázala na závěry městského soudu, který při zastavení trestního stíhání obviněného argumentoval jednoznačnými závěry doplněného znaleckého posudku znalce z oboru zdravotnictví, odvětví posudkového lékařství, MUDr. Zdeňka Krejčíka, CSc. Podle znalce je zdravotní stav obviněného T. setrvale nepříznivý a výčet chorob, jimiž obviněný trpí, neumožňuje obviněnému se plnohodnotně zúčastnit hlavního líčení, dokonce by ho účast při takovémto procesu vážně ohrozila na životě. Případnou přítomnost obviněného v hlavním líčení znalec podmínil preventivním zavedením dočasné nebo trvalé kardiostimulace; uskutečněním hlavního líčení za zajištění účasti kardiologa, nejlépe ve zdravotnickém zařízení personálně i technicky náležitě vybaveném, po předchozím kardiologickém vyšetření a při přípravě jako před operačním zákrokem v celkové anestezii; poskytováním úlev obviněnému v hlavním líčení, tedy umožnit mu sedět, vyvarovat se stresujících dotazů a jednání, dělat přestávky na odpočinek, v případě potíží přerušit jednání, umožnit dodržování stanovené životosprávy, apod., ostatní pak dle aktuálního vývoje a posouzení přítomného lékaře.

Pokud je zastavovací usnesení odůvodněno závěry doplněného znaleckého posudku, poukázala stěžovatelka na zjevné rozpory mezi kategorickými závěry znalce o plné zdravotní nezpůsobilosti obviněného zúčastnit se projednání své trestní věci a jednotlivými zjištěními znalce o stávající kondici a aktuálním zdravotním stavu obviněného v souvislosti s vyšetřením obviněného při doplňování znaleckého posudku. Podle jejího názoru se nalézací soud těmito částmi nezabýval a nevypořádal se s nimi.

Argumentace zastavovacího usnesení soudu prvního stupně je postavena na odkaz na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a svobod, kde z čl. 6 odst. 1 Úmluvy plyne právo stíhané osoby na to, aby její věc byla projednána spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem. Nalézací soud byl toho názoru, že od okamžiku sdělení obvinění obviněnému T. již uplynulo více než 10 let, z objektivních důvodů se hlavního líčení zúčastnit nemůže a konání spravedlivého procesu v přiměřené lhůtě je tak vyloučeno, kterýžto závěr vedl k zastavení trestního stíhání.

Pokud je zastavovací usnesení odůvodněno závěry doplněného znaleckého posudku, poukázala stěžovatelka na zjevné rozpory mezi kategorickými závěry znalce o plné zdravotní nezpůsobilosti obviněného zúčastnit se projednání své trestní věci a jednotlivými

zjištěními znalce o stávající kondici a aktuálním zdravotním stavu obviněného v souvislosti s vyšetřením obviněného při doplňování znaleckého posudku. Podle jejího názoru se nalézací soud těmito částmi doplněného znaleckého posudku nezabýval a nevypořádal se s rozpory v nich obsaženými.

Ministryně spravedlnosti se s takovýmto závěrem městského soudu neztotožnila a poukázala především na judikaturu Ústavního soudu, z níž vyplývá, že samotná doba řízení, byť by byla i v rozporu s požadavkem čl. 6 Úmluvy, bez dalšího nezakládá důvod pro zastavení trestního stíhání (např. sp. zn. I. ÚS 41/03, IV. ÚS 487/03). Obdobný postoj k totožné právní problematice zaujal i Nejvyšší soud ve věci sp. zn. 5 Tdo 53/2009 nebo sp. zn. 8 Tdo 1438/2010.

Vysoký věk obviněného a z toho se odvíjející, byť i závažné zdravotní problémy, nemohou být důvodem faktické nestíhatelnosti obviněného, jak ostatně v této konkrétní trestní věci konstatoval ve stížnostním řízení Vrchní soud v Praze v usnesení ze dne 6. 12. 2006, sp. zn. 8 To 121/2006. Uvedené okolnosti by snad teoreticky mohly opravňovat k úvaze o případném udělení milosti prezidentem republiky.

Závěrem svého mimořádného opravného prostředku ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon v namítaném rozsahu ve prospěch obviněného.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a shledal, že zákon byl porušen.

I.

Nejvyšší soud pokládá za nutné pro větší přehlednost svého rozhodnutí především zrekapitulovat jednotlivé úkony, které Městský soud v Praze ve věci po nápadu obžaloby provedl. Výčet se dotýká pouze obviněného S. T., neboť druhý obviněný M. M. v průběhu řízení před soudem zemřel a jeho trestní stíhání bylo dne 22. 12. 2010 pravomocně zastaveno.

Obžaloba na oba obviněné napadla dne 4. 1. 2006. V neveřejném zasedání dne 31. 1. 2006 rozhodl městský soud usnesením dle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu, že se věc vrací státnímu zástupci k došetření. O stížnosti státního zástupce, jež byla proti tomuto usnesení podána, rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 8 To 47/2006, tak, že napadené usnesení podle § 149 odst. 1 tr. řádu zrušil. Městský soud v Praze poté stanovil termín hlavního líčení na den 12. 6. 2006, které bylo bez jednání odročeno na neurčito, neboť oba obvinění namítali nepříznivý zdravotní stav, který jim neumožňuje účast u jednání, na druhé straně však oba prohlásili, že se jednání osobně zúčastnit chtějí. Opatřením ze dne 31. 8. 2006 přibrala předsedkyně senátu k řízení znalce z oboru zdravotnictví, odvětví interna, odvětví různá se specializací na posudkové lékařství MUDr. Zdeňka Krejčíka, CSc. k posouzení zdravotního stavu obviněného T., posouzení možnosti zúčastnit se soudního projednávání své trestní věci a úvahu o možném vývoji jeho zdravotního stavu. Znalecký posudek byl soudu dodán dne 3. 10. 2006, k důkazu byl přečten v neveřejném zasedání konaném dne 6. 10. 2006, kdy městský soud současně rozhodl usnesením, že se podle § 224 odst. 1 z důvodu § 173 odst. 1 písm. b) tr. řádu

trestní stíhání obou obviněných přerušuje, byť takovéto rozhodnutí mohlo být procesně učiněno pouze v hlavním líčení. Proti tomuto usnesení podal stížnost městský státní zástupce, přičemž z podnětu podané stížnosti rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 6. 12. 2006, sp. zn. 8 To 121/2006, jímž podle § 149 odst. 1 tr. řádu napadené usnesení zrušil. Věc byla vrácena městskému soudu, který přípisem ze dne 8. 1. 2007 požádal o doplnění znaleckého posudku o závěr znalce, zda vzhledem ke zjištěnému zdravotnímu stavu obviněného lze konat hlavní líčení aniž by bylo ohroženo jeho zdraví. Podle doplňku znaleckého posudku znalce MUDr. Krejčíka, CSc., který byl soudu doručen dne 23. 1. 2007, vůbec nepřichází v úvahu při stávajícím zdravotním stavu obviněného určit podmínky, za kterých by se hlavní líčení mohlo uskutečnit jak v současné době tak v době budoucí. Městský soud v neveřejném zasedání dne 13. 3. 2007 znovu trestní stíhání obou obviněných přerušil, tentokráte podle § 231 odst. 1 za použití § 224 odst. 1 a § 173 odst. 1 písm. b) tr. řádu. Vrchní soud v Praze v tomto případě považoval učiněné rozhodnutí za správné a zákonné, proto podanou stížnost městského státního zástupce usnesením ze dne 20. 4. 2007, sp. zn. 8 To 32/2007, zamítl jako nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu.

V době, kdy bylo trestní stíhání přerušeno, vyžádala předsedkyně senátu zprávu obvodní lékařky MUDr. I. Š. o zdravotním stavu obviněného, která byla s jeho souhlasem podána dne 23. 9. 2008. Při vyšetření, které proběhlo dne 7. 7. 2008, byl zjištěn krevní tlak obviněného 140/80, tepová frekvence 80/min, EKG a ECHO vyšetření srdce bez poruchy, kontrola doporučena za půl roku, v rámci medikace pokraváno v podávání Anopyrinu a Pancreolanu, jiné léky nebere. Závěrem byly zopakovány diagnosy, které byly vyšetřením u obviněného verifikovány v roce 2001- ischemická choroba a arytmie, glaukom, a v roce 2002 – hiátová hernie, chronický vertebrogenní algický syndrom, oboustranná gonartrosa, syndrom bolestivého ramene.

Teprve po dotazu státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 5. 4. 2011, který zůstal bez odpovědi a dalším dotazu téhož ze dne 28. 11. 2011, zda nedošlo ke změně zdravotního stavu obviněného, požádala předsedkyně senátu přípisem ze dne 19. 1. 2012 znalce MUDr. Zdeňka Krejčíka o doplnění znaleckého posudku a posouzení, jaký je aktuální zdravotní stav obviněného a zda lze dle znalce provést ve věci hlavní líčení, aniž by to mělo negativní dopad na zdravotní stav obviněného. Požadovaný doplněk znaleckého posudku byl soudu zaslán dne 1. 4. 2012 a znalec uvedl, že
1. zdravotní stav obviněného je nadále nepříznivý a neumožňuje mu zúčastnit se soudního projednávání jeho trestní věci. Jde o polymorbidního pacienta, kdy dominantní příčinou nepříznivého zdravotního stavu je ischemická choroba srdeční, námahová a arytmická forma, stav po opakovaných neurokardiogenních synkopách, vše zhoršováno dosažením vysokého věku 85 let.
2. vzhledem ke zjištěnému zdravotnímu stavu obviněného nelze v současnosti ani v budoucnosti předpokládat, že by se bez rizika ohrožení jeho života mohlo, byť s úlevami a zajištěním možných podmínek (konání hlavního líčení v nemocnici za přítomnosti lékaře urgentní medicíny a příslušného technického vybavení), hlavní líčení uskutečnit.

Tyto závěry posléze vedly Městský soud v Praze k nařízení neveřejného zasedání na den 9. 7. 2012, v němž bylo trestní stíhání obviněného zastaveno usnesením, které je předmětem stávajícího řízení.

II.

Podstatou argumentace městského soudu v usnesení o zastavení trestního stíhání obviněného T. je sui generis výklad ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu. Podle tohoto zákonného ustanovení nelze zahájit trestní stíhání, a bylo-li zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Městský soud užil při aplikaci tohoto zákonného ustanovení analogii při odkazu na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), která vstoupila pro Českou republiku v platnost dnem 18. 3. 1992 (publikována ve Sbírce zákonů pod č. 209/1992). Ve svém výkladu akcentoval čl. 6 odst. 1 Úmluvy, podle nějž má každý právo zejména na to, aby jeho záležitost byla projednána spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, kdy pro posouzení přiměřenosti lhůty je rozhodující časový úsek od okamžiku, kdy byla osoba dotčena na svých právech v důsledku podezření, jež na ni bylo uvaleno, a končí dnem právní moci konečného rozhodnutí ve věci. V daném případě uplynula od okamžiku sdělení obvinění obviněnému lhůta delší deseti let, překážky, které obviněnému brání účastnit se osobně jednání soudu byly objektivizovány, existují nezávisle na jeho vůli a to vše ve svých důsledcích možnost spravedlivého procesu vylučuje. Podle názoru městského soudu tak nelze v širším slova smyslu hovořit o spravedlivém procesu, pokud se ho obviněný s ohledem na svůj vážný zdravotní stav nemůže plnohodnotně zúčastnit, a takový proces jej dokonce ohrožuje na životě.

Právnímu názoru městského soudu, pokud z ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy dovodil, že přílišná délka trestního řízení, jež je v rozporu s právem obviněného na projednání věci v přiměřené lhůtě, je analogickým důvodem pro zastavení trestního stíhání z důvodu stanoveného mezinárodní smlouvu, nelze přisvědčit.

Ustanovení článku 6 odst. 1 Úmluvy v českém právním řádu plně koresponduje čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti, a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Výše citovaný článek 6 Úmluvy nestanoví žádnou sankci za porušení v něm uvedených práv, tudíž ani tu, která by opravňovala zastavení trestního stíhání právě z těchto důvodů.

V této souvislosti Nejvyšší soud připomíná existenci své konstantní judikatury, jakož i judikatury Ústavního soudu, řešící tuto právní problematiku, přičemž v obecné poloze konstatuje, že právo na projednání věci soudem v přiměřené lhůtě v sobě nepojímá také právo na zastavení trestního stíhání v případě, že trestní řízení v přiměřené lhůtě skončit nelze. To ostatně vyplývá i z nálezů Ústavního soudu např. sp. zn. I. ÚS 41/03, IV. ÚS 487/03, II. ÚS 7/03, II. ÚS 2761/01, v nichž je explicitně vyjádřen závěr, že samotná doba řízení, byť by i byla v rozporu s čl. 6 Úmluvy, nezakládá důvod pro zastavení trestního stíhání s odvoláním na ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu. Akcent na samotnou existenci vyhlášené mezinárodní smlouvy neobstojí, neboť důsledek předvídaný ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu nastává pouze tehdy, pokud vyhlášená mezinárodní smlouva ve svém textu expresis verbis nepřípustnost trestního stíhání stanoví, nelze ji proto dovozovat jako možný prostředek nápravy vzniklého pochybení.

Stejný závěr jednoznačně vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. 6 Tdo 227/2013, z něhož se cituje: „Porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy samo o sobě nezakládá nepřípustnost trestního stíhání, a to ani s ohledem na požadavek účinných prostředků nápravy podle čl. 13 Úmluvy. Ani Evropský

soud pro lidská práva (dále jen Soud) ve svých rozhodnutích nekonkretizoval obecně závaznou dobu, kterou by bylo možno považovat za přiměřenou ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, a především nestanovil výslovnou sankci, jež by následovala v případech porušení tohoto práva. Ve svých rozhodnutích, která se týkají průtahů v řízení a nedodržení přiměřené doby řízení, postupuje Soud zásadně tak, že konstatuje porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy a přiznává stěžovateli spravedlivé zadostiučinění i ve formě peněžité náhrady. Této judikatuře Soudu odpovídala i rozhodovací praxe Ústavního soudu (např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 215/96, III. ÚS 70/97). Jak připomenul Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. II. ÚS 32/03, nepřiměřenost délky řízení je podle dosavadní judikatury Soudu důvodem toliko pro spravedlivé zadostiučinění stěžovatelů formou finanční náhrady, ale není, a ani nemůže být důvodem pro zastavení trestního stíhání. V této souvislosti Ústavní soud judikoval, že charakteristickým znakem právního státu v kontinentálním evropském pojetí je právě skutečnost, že vymezení trestného činu, stíhání pachatele a jeho potrestání je věcí vztahu mezi státem a pachatelem trestného činu, když je to výhradně stát, který rozhoduje podle zásad trestního řízení o tom, zda byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal. Za této situace se stát nemůže této své úlohy, ale i zásadní povinnosti vzdát také proto, že ve vztahu k poškozeným osobám, případně stranám v trestním řízení, není vymezeno žádné ústavně zaručené subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby jiná osoba byla trestně stíhána a za spáchaný trestný čin spravedlivě odsouzena“.

Důvody pro zastavení trestního stíhání jsou v ustanovení § 11 odst. 1 tr. řádu vymezeny taxativně, pozitivně a výslovně. Jde o kogentní právní úpravu a je nutno je chápat jako zákonem předpokládaný a přesně stanovený průlom do zásady oficiality a legality, které patří mezi základní zásady trestního řízení. Jak již výše řečeno, odkaz na mezinárodní smlouvu, jíž je Česká republika vázána, je možný pouze v situaci, kdy takováto mezinárodní smlouva jednoznačně výslovně stanoví důvod pro zastavení trestního stíhání. Citovaný čl. 6 Úmluvy však výslovný důvod pro zastavení trestního stíhání neobsahuje, nebylo tak možné, byť i s užitím analogie dovodit zákonný podklad pro učiněné rozhodnutí.

Za tohoto stavu věci Nejvyšší soud konstatuje, že napadeným usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu, stejně jako v ustanoveních § 231 odst. 1 tr. řádu a 223 odst. 1 tr. řádu, která upravují procesní postup soudu při existenci zákonných podmínek pro zastavení trestního stíhání, vyjdou-li tyto okolnosti najevo mimo hlavní líčení, přičemž k porušení zákona došlo ve prospěch obviněného.

III.

Mezi základní zásady trestního řízení patří ustanovení § 2 odst. 5 tr. řádu, které stanoví, že orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Pouze takto zjištěný skutkový stav pak umožňuje správnou aplikaci další stěžejní zásady trestního řízení týkající se hodnocení důkazů způsobem upraveným v § 2 odst. 6 tr. řádu. Podle tohoto ustanovení orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Z obsahu přezkoumávaného trestního spisu je zřejmé, že se Městský soud v Praze těmito zásadami důsledně neřídil.

Není pochyb o tom, že jediným důkazem, kterým nalézací soud odůvodnil své rozhodnutí, je znalecký posudek MUDr. Krejčíka, CSc., a doplňky tohoto posudku. Znalecký posudek je podle § 89 odst. 2 tr. řádu důkazem, který musí být předpokladem pro zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti a na jehož hodnocení je nutno plně vztáhnout kriteria stanovená § 2 odst. 6 tr. řádu, aniž by mohl být znalecký posudek jakkoli favorizován ve vztahu k ostatním důkazům. V daném případě šlo o zásadní důkaz, z něhož soud dovodil závěr o naprosté neschopnosti obviněného účastnit se projednání své trestní věci, když v opačném případě by bylo závažným způsobem ohroženo jeho zdraví a dokonce život.

Znalecký posudek se podle § 13 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění platných předpisů, skládá z a) nálezu, obsahujícího popis zkoumaného materiálu, resp. jevů, a souhrn důkazního materiálu a skutečností, k nimž znalec přihlížel; b) z vlastního posudku, ve kterém znalec uvede závěr, ke kterému dospěl, zpravidla výčtem otázek, na které měl znalec odpovědět, a to s odpověďmi na tyto otázky, včetně odůvodnění, v němž znalec uvede a zhodnotí skutečnosti, které jej k závěru vedly, přičemž popíše i postup, jímž k závěru dospěl; z odůvodnění tedy musí logicky vyplývat závěr posudku; c) ze znalecké doložky. Není pochyb o tom, že v rámci hodnocení tohoto důkazu musí soud přistoupit k jeho hodnocení komplexně, tedy souhrnně se zabývat všemi jeho částmi, aniž by mohl selektivně některá zjištění plynoucí z tohoto posudku ignorovat, a to zejména tehdy, pokud si znalecký posudek právě v těchto jednotlivých částech logicky odporuje. Nadto je povinností soudu, provádí-li tento důkaz, posoudit, zda znalec ve znaleckém posudku či jeho doplňcích zohlednil i další lékařské zprávy, které byly v průběhu řízení soudem vyžádány a do spisu založeny, a které tudíž znalci byly k dispozici.

Znalec v doplňku znaleckého posudku ze dne 1. 4. 2012 doslovně citoval lékařské zprávy z jednotlivých vyšetření obviněného, z nichž je zjevné, že obviněný pravidelně navštěvuje kardiologa, očního lékaře a obvodní lékařku. Jak je zřejmé z výčtu jednotlivých lékařských zpráv jeho oční nález se v průběhu doby natolik zlepšil, že může od roku 2009 řídit motorová vozidla, což lékař znovu potvrdil dne 8. 12. 2011 (čl. 1995 spisu). Z jednotlivých vyšetření u kardiologa a jím podávaných zpráv, tak jak jsou řazeny od 26. 3. 2007 (čl. 1995 spisu) do16. 2. 2012 (čl. 2008), vyplývá, že kardiologický nález obviněného po EKG vyšetřeních je stacionární, bez progrese, předepisován pouze anopyrin. Obviněný se pravidelně podrobuje zátěžovým testům s pravidelným výsledkem „změny žádné, normální zátěžový test (čl. 2008)“. Pravidelná vyšetření tlaku prokazují, že tyto hodnoty jsou v normě, obviněný netrpí hypertenzí. V kritické době – míněno od posledního znaleckého zkoumání - se obviněný i přes tvrzený kardiologický nález a pokročilý věk podrobil laparoskopické operaci tříselné kýly v celkové anestezii a jak je patrno ze zprávy MUDr. B. (čl. 2007), operace i pooperační stav byly zcela bez komplikací, když obviněný byl třetí den po operaci propuštěn domů. Podrobil se rovněž opakované kolonoskopii s odstraněním polypů.

Znalec v rámci jím provedeného vyšetření a v souvislosti se zjišťováním anamnestických údajů poznamenal odpovědi obviněného na dotaz jak se cítí, že „ho už asi týden bolí v kříži, protože to přehnal s prací na chalupě. S trávením potíže nemá, se zrakem je to dobré, protože má řidičský průkaz a způsobilý k řízení motorových vozidel typu B. Vlastní zbrojní průkaz, je myslivec, ale nyní už o zvěř pouze pečuje, nicméně zajde si na střelnici, střílí z kulové zbraně a pořád mu to jde. Bydlí sám a sám se o sebe také stará.“ Znalec

hodnotí chování obviněného jako slušné, zdvořilé, společenské, vstřícné. Obviněný je orientován místem, časem i situací, kognitivní funkce jsou stále (stejně jako v roce 2006) neporušeny. Motorika normální, neporušená, při svlékání, zouvání, posazování i uléhání na lůžko a zpět je zcela soběstačný, překvapivě velmi čilý jak poznamenal znalec.

Jak již podtrhla ministryně spravedlnosti ve svém mimořádném opravném prostředku, tyto pasáže znaleckého posudku a závěry, k nimž znalec posléze dospěl, nesvědčí o jednoznačnosti tohoto důkazu a vedou k vážným pochybnostem o správnosti jeho závěrů. Nejvyšší soud je toho názoru, že bylo povinností nalézacího soudu uvedený důkaz vyhodnotit ve všech souvislostech, rozpory, na něž důvodně poukazuje stěžovatelka konstatovat, ale současně je odstranit. To bylo možné jedině podrobným vyhodnocením tohoto důkazu, k čemuž je soud v neveřejném zasedání oprávněn (aplikace § 243 tr. řádu a § 2 odst. 6 tr. řádu) ve vztahu ke všem jeho částem, znalce na ně písemně upozornit a vyzvat jej k jejich odstranění či vysvětlení. V případě, že by tento způsob nebyl dostačující, pak bylo povinností soudu vyžádat revizní znalecký posudek či vyžádat již posudek ústavu. K tomuto závěru je Nejvyšší soud oprávněn existencí výše citovaných lékařských zpráv, jakož i zjištěními k stávajícímu zdravotnímu stavu obviněného (duben 2012) na straně jedné, jak podrobně rozvedeno výše a zcela kategorickým závěrům znalce o nemožnosti postavit obviněného před soud na straně druhé.

Výše citované okolnosti vedou Nejvyšší soud k přesvědčení, že Městský soud v Praze věnoval minimální pozornost zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, spokojil se s rozporným důkazem, jehož zjevné vady se ani nepokusil odstranit, tudíž rozhodl v rozporu s požadavky § 2 odst. 5 tr. řádu. Nedostatečně provedený důkaz pak logicky vedl i k vadné aplikaci ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, když byl znalecký posudek hodnocen v rozporu s požadavky kladenými na hodnocení důkazu tímto zákonným ustanovením.

Vzhledem ke všem výše uvedeným argumentům poté Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že pravomocným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2012, sp. zn. 57 T 1/2006, a v řízení, které jeho vydání předcházelo, byl porušen zákon v ustanoveních § 231 odst. 1 tr. řádu, § 223 odst. 1 tr. řádu a § 11 odst. 1 písm. j) tr. řádu per analogiam, jakož i v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. řádu ve prospěch obviněného. Vzhledem k tomu, že porušení zákona bylo výlučně ve prospěch obviněného, musel se Nejvyšší soud omezit pouze na tzv. akademický výrok, aniž mohlo dojít ke zrušení napadeného rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 19. listopadu 2013

Předsedkyně senátu:
JUDr. Danuše N o v o t n á